

Research in School and Virtual Learning

Open
Access

ORIGINAL ARTICLE

Developing a Model of Academic Achievement of Distance Education Students based on Parents' Academic Involvement with the Mediating Role of Task Value, Students' Sense of Belonging to the University, and Academic Effort

Taher Mahboobi^{1*}, Mohammadbagher Akbarpour Zangalani²

1 Assistant Professor, Department of Educational Sciences, Payame Noor University, Tehran, Iran.

2 Assistant Professor, Department of Educational Sciences, Payame Noor University, Tehran, Iran.

Correspondence

Taher Mahboobi

Email: t-mahboobi858@pnu.ac.ir

How to cite

Mahboobi, T. Akbarpour Zangalani, M. (2024). Developing a Model of Academic Achievement of Distance Education Students based on Parents' Academic Involvement with the Mediating Role of Task Value, Students' Sense of Belonging to the University, and Academic Effort. *Research in School and Virtual Learning*, 11 (3), 73-84.

ABSTRACT

The purpose of this research was to provide a model for predicting academic achievement of distance education students based on parental academic involvement with the mediating role of task value, students' sense of belonging to the university, and academic effort. The study sample comprised 300 undergraduate students of Payame Noor University in Khoy Center in the academic year 2002-2013, who selected by stratified random sampling. The data collection tool was a questionnaire consisting of the task value subscale (Pintrich et al. , 1991) , sense of belonging (Wang, White, and Eccles, 2011), academic effort (Dupirat and Marin, 2005), and parental academic involvement subscale. Academic achievement also measured by inserting a question about students' academic averages through self-reporting. Advanced correlation schemes (path analysis) used for data analysis. The results of the research generally showed that the relationship between parents' academic involvement and the academic achievement of distance education students is influenced by the dimensions of emotional and behavioral academic engagement. In such a way, the direct effect of parents' academic involvement on students' academic achievement did not confirmed, but parental academic involvement showed a positive indirect effect on academic achievement through the students' sense of belonging to the university, the value of the task, and academic effort. In addition, concerning the direct effect of research variables on academic achievement, the most positive effect related to academic effort. In addition, the value of the task showed the most positive direct effect on academic effort, and the parents' academic involvement showed the most direct effect on the value of the task. Overall, in this research, it showed that parental academic involvement has an indirect effect on the academic progress of distance education students.

KEYWORDS

Parental Academic Involvement, Task Value, Students' Sense of Belonging, Effort, Academic Achievement.

نشریه علمی

پژوهش در یادگیری آموزشگاهی و مجازی

«مقاله پژوهشی»

تدوین مدل پیشرفت تحصیلی دانشجویان آموزش از دور بر اساس درگیری تحصیلی والدین با نقش واسطه‌ای ارزش تکلیف، احساس تعلق به دانشگاه و تلاش تحصیلی

طاهر محبوبی^{1*}، محمدباقر اکبرپور زنگلانی²

چکیده

هدف این تحقیق ارائه الگوی پیش‌بینی پیشرفت تحصیلی دانشجویان آموزش از دور بر اساس درگیری تحصیلی والدین با نقش میانجی ارزش تکلیف، احساس تعلق به دانشگاه و تلاش تحصیلی بود. نمونه مطالعه‌شده 300 دانشجوی کارشناسی دانشگاه پیام نور مرکز خوی در سال تحصیلی 1402-1403 بودند، که به روش نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای انتخاب شدند. ابزار گردآوری داده‌ها، پرسش‌نامه‌های متشکل از خرده مقیاس ارزش تکلیف (بینتریچ و همکاران، 1991)، احساس تعلق (وانگ، وایت و اکلز، 2011)، تلاش تحصیلی (دوپرات و مارین، 2005) و خرده مقیاس درگیری تحصیلی والدین بود. پیشرفت تحصیلی نیز از طریق درج سوالی در خصوص معدل تحصیلی دانشجویان از طریق خودگزارش‌دهی سنجیده شد. برای تحلیل داده‌ها از طرح‌های پیشرفته همبستگی (تحلیل مسیر) استفاده شد. نتایج پژوهش به طور کلی نشان داد که رابطه درگیری تحصیلی والدین و پیشرفت تحصیلی دانشجویان آموزش از دور، تحت تأثیر ابعاد درگیری تحصیلی عاطفی و رفتاری است. به گونه‌ای که اثر مستقیم درگیری تحصیلی والدین بر پیشرفت تحصیلی دانشجویان تأیید نشد اما درگیری تحصیلی والدین از طریق احساس تعلق به دانشگاه، ارزش تکلیف و تلاش تحصیلی اثر غیرمستقیم مثبتی بر پیشرفت تحصیلی نشان داد. علاوه بر این در رابطه با اثر مستقیم متغیرهای پژوهش بر پیشرفت تحصیلی بیشترین اثر مثبت مربوط به تلاش تحصیلی بود. همچنین ارزش تکلیف نیز بیشترین اثر مستقیم مثبت را روی تلاش تحصیلی و درگیری تحصیلی والدین نیز بیشترین اثر مستقیم را بر ارزش تکلیف نشان داد. در مجموع در این تحقیق نشان داده شد که درگیری تحصیلی والدین اثر غیرمستقیمی بر پیشرفت تحصیلی دانشجویان آموزش از دور دارد.

واژه‌های کلیدی

درگیری تحصیلی والدین، ارزش تکلیف، احساس تعلق، تلاش، پیشرفت تحصیلی.

1 استادیار، گروه علوم تربیتی، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران.

2 استادیار، گروه علوم تربیتی، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران.

نویسنده مسئول:

طاهر محبوبی

رایانامه: t-mahboobi858@pnu.ac.ir

استناد به این مقاله:

طاهر محبوبی، محمدباقر اکبرپور زنگلانی (1402). تدوین مدل پیشرفت تحصیلی دانشجویان آموزش از دور بر اساس درگیری تحصیلی والدین با نقش واسطه‌ای ارزش تکلیف، احساس تعلق به دانشگاه و تلاش تحصیلی. فصلنامه پژوهش در یادگیری آموزشگاهی و مجازی، 11 (3)، 73-84.

<https://etl.journals.pnu.ac.ir/>

مقدمه

شناسایی علل و عوامل اثرگذار بر پیشرفت تحصیلی همواره از حیطه‌های مورد علاقه دست‌اندرکاران تعلیم و تربیت بوده است. امروزه برخی محققان اعتقاد دارند که مدل‌های توانمندسازی، دارای بیشترین تأثیر بر پدیده پیشرفت تحصیلی هستند (وانگ و همکاران، 1993). درگیری تحصیلی را هم می‌توان در زمره این توانمندسازها دانست. درگیری تحصیلی به عنوان «نرزی در عمل» نشان‌دهنده تعامل بین یک فرد با فعالیتی است که در آن درگیر است (اپلتون و همکاران، 2006). درگیری تحصیلی دارای ابعاد مختلفی همچون ابعاد شناختی، عاطفی و رفتاری است. ارزش تکلیف، احساس تعلق به محیط آموزشی و تلاش تحصیلی از جمله ابعاد درگیری عاطفی و رفتاری هستند که در این تحقیق به آن‌ها توجه شده است. ارزش تکلیف، نشان‌دهنده علاقه و اشتیاق درونی فراگیران و میزان اهمیتی است که آن‌ها برای تکالیف و وظایف تحصیلی قائل هستند. بر اساس نظر ویگفیلد (1994) ارزش تکلیف چهار مولفه ارزش موفقیت، ارزش درونی (علاقه)، ارزش کاربرد بیرونی و هزینه را شامل می‌شود.

احساس تعلق به محیط آموزشی شاخص دیگری از درگیری تحصیلی عاطفی است. به عبارتی دیگر تعلق به مدرسه عبارت از این است که دانش‌آموزان چه احساسی نسبت به مدرسه خود دارند و تعلق خاطری که با همسالان، معلمان و کادر آموزشی مدرسه دارند، چگونه است (بون و همکاران، 2012). زونکیان لیو و همکاران (2022) در اجرای روش یادگیری مبتنی بر حل مسئله (PBL) در دوره آموزش برخط دریافته‌اند دانشجویانی که یادگیری PBL را دریافت کرده بودند در آزمون‌ها نمره بالاتری کسب کرده بودند و احساس تعلق بیشتری به کلاس درس و نیز ارتباط نزدیک‌تری با یکدیگر داشتند. همچنین مطالعات خان و همکاران (2020) نشان داده است که آموزش از راه دور می‌تواند از طریق کارهای گروهی، اسناد مشترک، کنفرانس‌های ویدئویی، ایمیل یا حتی یکپارچه‌سازی شبکه‌های اجتماعی رسانه در یک دوره برخط، حس تعلق و یکپارچگی نسبت به دانشگاه ایجاد کند. پژوهش اژدری فام و همکاران (1399) نیز نشان داد که یادگیری همراه، برنامه درسی مبتنی بر یادگیری همراه، آموزش از دور، آموزش مجازی، یادگیری مبتنی بر وب، آموزش برخط می‌تواند بر تلاش تحصیلی، عملکرد تحصیلی و احساس تعلق به دانشگاه تأثیر داشته باشد. نتایج غالب تحقیقات انجام یافته پیرامون ارزش تکلیف، تلاش تحصیلی و احساس تعلق اثرات مثبت این متغیرها را در ارتباط با نتایج تحصیلی مختلفی همچون پیشرفت تحصیلی تأیید

کرده‌اند (الیوت و همکاران، 1999؛ دوپیرات، و مارین، 2005؛ میلر و بریکمن، 2004؛ رستگار، 1385). علاوه بر این، برخی تحقیقات بیانگر این است که احساس تعلق به مدرسه محافظ قوی دانش‌آموزان در برابر بسیاری از آسیب‌های اجتماعی بوده (آزگبا و آسبریح، 2013) و این پدیده می‌تواند اثرات مثبتی بر انگیزش و موفقیت تحصیلی (ونتزل و همکاران، 2010) داشته باشد. سونیاکویک و همکاران (2022)، ادواردز و همکاران (2022)، سان جی آ ون هرپن و همکاران (2019)، لیانگ هوانگ (2020)، آندرمن (2002)، گودنوو و همکاران (1993)، نیهاوس و همکاران (2012) و جاشوا و همکاران (2022) در پژوهش‌های خود دریافته‌اند که بین احساس تعلق به مدرسه و عملکرد تحصیلی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد. همچنین شواهد اولیه در حمایت از اثر درگیری عاطفی بر روی پیشرفت تحصیلی در مطالعاتی نمایان شد که این مؤلفه را به عنوان بخشی از سازه درگیری تحصیلی مورد آزمون قرار دادند (فردریک و همکاران، 2004؛ بورمن و اورمن¹، 2004؛ سرین و راجرز و سرین²، 2004). در حالی که نتایج مطالعه فونزالز و پادیللا³ (1997) نشان می‌دهد که احساس تعلق به مدرسه روی معدل پایه‌های تحصیلی دانش‌آموزان اثر معنادار دارد. بورمن و دارونت (2014)، کیم و لوندبرگ (2016) نیز در تحقیق خود بیان کردند که تعاملات رسمی بین دانشجو و اعضای هیئت علمی با کیفیت بالا، بر حس تعلق دانشجویان به دانشگاه تأثیر دارند. علاوه بر این، احساس در خانه بودن دانشجویان با تماس غیررسمی در خارج از کلاس درس و با نزدیک شدن به آنها جهت کمک در مورد مسائل شخصی و تحصیلی، احساس تعلق به دانشگاه و عملکرد تحصیلی دانشجویان را تحت تأثیر قرار می‌دهد (استفن و همکاران، 2008). همچنین محبوبی (1401) در پژوهش خود نشان داد که تلفن همراه به عنوان یکی از ابزارهای آموزش از راه دور می‌تواند خودراهبری در یادگیری و عملکرد تحصیلی را بهبود ببخشد و در نتیجه، تلفن همراه استقلال یادگیرنده را در جریان یادگیری تقویت کرده و احساس تعلق دانشجویان به آموزش از دور را افزایش دهد.

درگیری تحصیلی و ابعاد مختلف آن از جمله متغیرهایی هستند که می‌توانند نقش سازنده‌ای در بین یادگیرندگان نظام‌های آموزش از دور داشته باشند. چرا که آموزش از دور یک نظام آموزشی است که در آن مسئولیت عمده یادگیری بر عهده یادگیرنده بوده و معلم در این نظام، بیشتر نقش راهنما و تسهیل‌کننده یادگیری را دارد (کیگان، 1993). خانواده را

1 Borman & Overman

2 Sirin & Rogers-Sirin

3 Gonzalez & Padilla

فوستر و همکاران (2005) در پژوهشی نتیجه می‌گیرند که اجزاء و عناصر مختلف درگیری تحصیلی والدین (تدریس به کودکان، بازی کردن و مشارکت در هنرهای زیبا) نتایج تحصیلی کودکان را تحت تأثیر قرار می‌دهد. نتایج تحقیق فانتزو و همکاران¹⁰ (2004) نیز نشان می‌دهند که درگیری مبتنی بر خانواده قوی‌ترین پیش‌بینی کننده شایستگی‌های بعدی دانش‌آموزان است. همچنین محققان دیگری روابط مثبت بین انتظارات آموزشی والدین و نتایج یادگیری فرزندان را مثبت ارزیابی می‌کنند (هنگ و هو، 2005؛ رونالدز، 1999؛ هیل، 2001؛ اینگلاند و همکاران¹¹، 2004؛ گرونلیک و همکاران، 1997؛ لاریو¹²، 1989؛ هال و همکاران، 1997). تحقیقات تجربی مورونی و همکاران (2015)، دومونت و همکاران (2012)، نیز نشان می‌دهد که درگیری تحصیلی والدین در کمک به انجام تکالیف از استقلال، شایستگی و پاسخ‌گویی عاطفی دانشجویان حمایت می‌کند که به طور غیرمستقیم بر عملکرد تحصیلی دانشجویان اثر می‌گذارد.

تلاش تحصیلی به معنی شنیدن نظرات همکلاسی‌ها در مورد علاقه یا بی‌علاقگی دانش‌آموزان، فعالیت‌های تحصیلی، تجربه عادات کاری همکلاسی‌ها در طول تکالیف یادگیری مشارکتی، فرصت‌های اجتماعی برای پیگیری علایق دانشگاهی است (گیلبرت و مارون، 1995). دوج و قاب (1982)، دی لاولر و فاستر (1986)، هایمل (1986)، هایمل و همکاران (1990) در تحقیقاتی دریافتند که همسالان، رفتار همکلاسی‌ها را به روشی که با سطح همکلاسی آنها سازگار باشد، یادآوری می‌کنند و به آن واکنش نشان می‌دهند، و این نوع تلاش‌ها بر عملکرد تحصیلی آنها تأثیر می‌گذارد. همچنین نتایج تحقیق اسکات و همکاران (2008) بیان می‌کند که بین تلاش تحصیلی و عملکرد تحصیلی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد. نتایج تحقیق ماریا و سویت (2013) نیز نشان می‌دهد دانشجویانی که تلاش علمی بیشتری دارند از عملکرد تحصیلی بیشتری برخوردارند.

تحقیقات تجربی زیادی در ارتباط با اثرات مختلف درگیری تحصیلی والدین در امورات تحصیلی بچه‌ها (سطوح تحصیلی پایین‌تر) انجام شده است، اما کمتر به بررسی این موضوع در سطوح آموزش عالی به ویژه آموزش از دور (دانشگاه پیام نور) پرداخته شده است. این عامل محقق را بر آن داشت که اثرات طولانی مدت ویژگی‌های خانوادگی بر نتایج تحصیلی فرزندان را بررسی کند و نقش درگیری تحصیلی والدین با پیشرفت

می‌توان نخستین و اساسی‌ترین محرک رشد و توانایی کودک در زمینه‌های گوناگون دانست. درگیری در خانه به وسیله اپستین¹ (1986) تعریف شده است که در آن والدین فرصت‌هایی را فراهم می‌سازند تا از راه‌های مختلفی در امورات تحصیلی فرزندان‌شان درگیر شوند. این فرصت‌ها بر فعالیت‌هایی از قبیل فراهم ساختن کمک به انجام تکالیف خانگی (شامل آموزش‌های مستقیم، تشویق و...)، مواد آموزشی ضروری (کتاب و ابزارهای نوشتاری و...) و اجرای یک ساختاری برای یادگیری و نظارت تمرکز دارد (کریستنسون و همکاران، 1992). نتایج تحقیق کاترینا بودوفسکی و همکاران (2022) نشان می‌دهد که کمک والدین در انجام تکالیف به دانشجویان بر نگرش‌ها و بهزیستی عاطفی آنها تأثیر می‌گذارد. همچنین پژوهش گرانی همچون کالارکو (2018، 2020)، لارو (2011)؛ دومونت و همکاران (2012)، دومونت و همکاران (2014) و مورونی و همکاران (2015) از مکانیسم درگیری تحصیلی والدین با دانشجویان حمایت می‌کنند چرا که در تحقیقات خود دریافتند که اگر رفتار والدین حمایت‌کننده و پاسخ‌گو تلقی شود، نتایج آموزشی بهتری به همراه خواهد داشت. انتظارات آموزشی والدین که یکی از ابعاد درگیری تحصیلی است از مؤثرترین عوامل اثرگذار بر نتایج تحصیلی دانش‌آموزان است (اینتویزل و بکر²، 1983). انتظارات والدین شامل گرایش‌های آنان درباره موفقیت تحصیلی و نتایج تربیتی بچه‌ها است. این بعد از ویژگی‌های والدین بیانگر این واقعیت است که مشوق خیلی مهمی در جهت پیشرفت در مدرسه در تمامی سطوح تحصیلی شامل پیش دبستانی (گامیل و همکاران³، 1997؛ مانتیژی کاپولوس⁴، 1997)، ابتدایی (کریستنسون و همکاران⁵، 1992؛ الکساندر و اینتویزل⁶، 1996)، راهنمایی (دیویس - کیان⁷، 2005؛ کاپلان، لیو و کاپلان⁸، 2005) و دبیرستان (کات سامبیز⁹، 2001) است و اثرات درازمدتی بر پیشرفت و عملکرد در تکالیف شناختی دارد (کریستنسون و همکاران، 1992). پژوهش سیلینسکاس و کیکاس (2019) نشان می‌دهد که کمک والدین در انجام تکالیف ریاضی بر عملکرد تحصیلی کودکان تأثیر مستقیم ندارد، اما به طور غیر مستقیم بر انگیزش درونی آنها و در نتیجه بر عملکرد تحصیلی آنان تأثیر می‌گذارد.

1 Epstein
2 Entwisle & Baker
3 Gamble, Wigfield, & Seefeldt
4 Mantzicopoulos
5 Christenson et al.
6 Alexander & Entwisle
7 Davis-Kean
8 Kaplan, Liu, & Kaplan
9 Catsambis

10 Fantuzzo, McWayne, and Perry
11 Englund, Luckner, Whaley, and Egeland
12 Lareau

جدول 1. مشخصه‌های برازندگی تحلیل عاملی تأییدی خرده مقیاس‌ها

مشخصه	خرده مقیاس	درگیری تحصیلی والدین	احساس تعلق به دانشگاه	ارزش تکلیف	تلاش تحصیلی
نسبت مجذور خی دو به درجه آزادی (X2/DF)	2/14	2/28	2/35	67/1	
شاخص نیکویی برازش (GFI)	0/99	0/98	0/97	0/98	
شاخص تعدیل شده نیکویی برازش (AGFI)	0/97	0/95	0/94	0/95	
ریشه میانگین مجذورات پسمانده (RMSEA)	0/044	0/053	0/049	0/046	

(6 سوال) استفاده شد. پیشرفت تحصیلی هم از طریق فرم اعلام معدل گردآوری شد. برای تعیین قابلیت اعتماد خرده مقیاس‌ها از روش آلفای کرونباخ و برای تعیین اعتبار سازه از روش تحلیل عاملی تأییدی استفاده شد. ضرایب آلفای کرونباخ خرده مقیاس ارزش تکلیف، تلاش، درگیری تحصیلی والدین و احساس تعلق به مدرسه، 0/69، 0/74، 0/78 و 0/72 محاسبه شد. مشخصه‌های برازندگی الگوهای تحلیل عاملی تأییدی نیز در جدول 1 ارائه شده است.

با توجه به مشخصه‌های برازندگی و ضرایب گزارش شده آلفای کرونباخ ویژگی‌های فنی (روایی و پایایی) ابزار گردآوری داده‌ها در سطح مطلوبی قرار دارد.

یافته‌ها

برای بررسی روابط علی میان متغیرهای پژوهش از روش تحلیل مسیر با نرم‌افزار لیزرل استفاده شد. درگیری تحصیلی والدین به عنوان متغیر برون‌زا و ارزش تکلیف، تلاش، احساس تعلق به دانشگاه و پیشرفت تحصیلی به عنوان متغیرهای درون

جدول 2. شاخص‌های توصیفی متغیرهای پژوهش

متغیر	میانگین	انحراف معیار	چولگی	کشدگی
درگیری تحصیلی والدین	50/33	9/34	- 588	- 095
ارزش تکلیف	21/97	4/33	- 687	369
احساس تعلق به دانشگاه	26/95	6/37	- 249	- 527
تلاش تحصیلی	14/49	2/64	- 424	023
پیشرفت تحصیلی	14/65	1/79	- 032	- 547

زا در نظر گرفته شده‌اند. در جدول 2 شاخص‌های توصیفی مربوط به نمونه بررسی شده گزارش شده است. شکل توزیع داده‌ها در هر متغیر معمولی است.

با توجه به داده‌های جمع‌آوری شده، ضرایب همبستگی بین متغیرهای بررسی شده محاسبه و این ضرایب در ماتریس همبستگی (جدول 3) ارائه گردیده است. همان طور که ملاحظه می‌شود، همبستگی بین متغیرها در سطح 0/01 معنادار است.

تحصیلی دانشجویان آموزش از دور با تأکید بر نقش واسطه‌ای ارزش تکلیف، احساس تعلق به دانشگاه و تلاش تحصیلی را نشان دهد. در این زمینه مسئله اصلی این است که آیا مدل مفهومی پیشرفت تحصیلی دانشجویان آموزش از دور بر اساس درگیری تحصیلی والدین با نقش واسطه‌ای ارزش تکلیف، احساس تعلق به دانشگاه و تلاش تحصیلی با مدل تجربی برازش دارد؟

روش‌شناسی

تحقیق حاضر از لحاظ هدف جزء تحقیقات کاربردی و از بعد شیوه جمع‌آوری اطلاعات و روش اجرا جزء تحقیقات توصیفی (غیرآزمایشی) از نوع طرح‌های پیشرفته همبستگی (تحلیل مسیر) است. جامعه آماری این پژوهش شامل کلیه دانشجویان مقطع کارشناسی دانشگاه پیام نور مرکز خوی در سال تحصیلی 1402-1403 به تعداد 1200 نفر بودند که از این تعداد نمونه‌ای به حجم 300 نفر با استفاده از جدول کرجسی و مورگان و با روش نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای انتخاب شدند.

ابزارهای پژوهش

در پژوهش حاضر برای گردآوری داده‌ها از پرسش‌نامه‌ای متشکل از چهار خرده مقیاس استفاده شد: **الف) خرده مقیاس تلاش:** پرسش‌نامه دوپیرات و مارین (2005)؛ **ب) خرده مقیاس ارزش تکلیف:** پرسش‌نامه پینتریچ و همکاران (1991)؛ **ج) خرده مقیاس احساس تعلق به مدرسه:** وانگ، وایت و اکلز (2011)؛ **د) درگیری تحصیلی والدین:** خرده مقیاس اخیر از 3 بعد انتظارات آموزشی والدین، آرزوهای تحصیلی و تشویق‌ها و ترغیب‌های والدین تشکیل می‌شد که برای سنجش آنها بخش‌هایی از پرسش‌نامه‌های «جهت‌گیری خانوادگی» اوردان¹ (2004) برای سنجش انتظارات تحصیلی (3 سوال)، پرسش‌نامه برتل² (2013) جهت سنجش آرزوهای تحصیلی والدین (3 سوال) و برای اندازه‌گیری بعد تشویق‌ها و ترغیب‌های والدینی بخش‌هایی از پرسش‌نامه دیوید³ (2010)

1 Scale of Family Orientation by urdan

2 Yesinia Yvette Perez Bertl

3 Lizl Nanazilee Shareen Davids

جدول 3. ماتریس همبستگی متغیرهای پژوهش

متغیرهای پژوهش	1	2	3	4	5
درگیری تحصیلی والدین	1				
احساس تعلق به دانشگاه	.369**	1			
ارزش تکلیف	.510**	.253**	1		
تلاش تحصیلی	.514**	.287**	.549**	1	
پیشرفت تحصیلی	.211**	.239**	.273**	.299**	1

1/0**≤

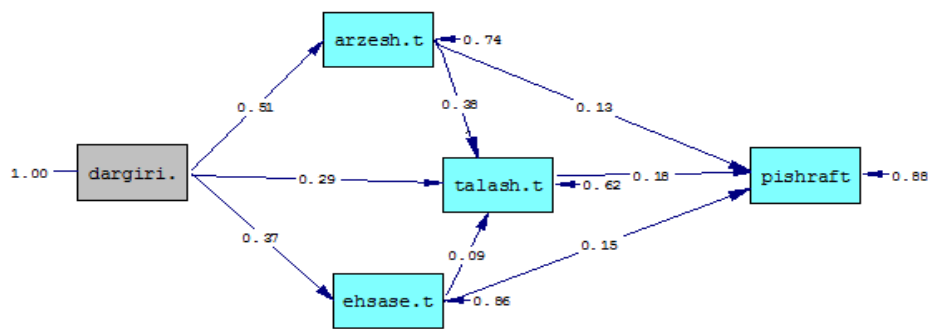
بالاترین ضریب همبستگی را با تلاش تحصیلی داشته و پایین‌ترین ضریب همبستگی به روابط درگیری تحصیلی والدین و احساس تعلق به دانشگاه با پیشرفت تحصیلی مربوط است. با توجه به این که هدف پژوهش حاضر بررسی نقش واسطه‌ای ارزش تکلیف، احساس تعلق به دانشگاه و تلاش تحصیلی در بین درگیری تحصیلی والدین و پیشرفت تحصیلی، به روش تحلیل مسیر است؛ در جدول 4 ضرایب تأثیر مستقیم، غیرمستقیم و کل متغیرهای پژوهش آورده شده است. ضرایب طرح شده در سطح 0/01 معنادار هستند.

همان‌طور که در جدول 4 مشاهده می‌شود متغیر برون‌زای تحقیق (درگیری تحصیلی والدین) بیشترین اثر مستقیم را بر ارزش تکلیف داشته و اثر مستقیمی را بر پیشرفت تحصیلی نشان نداد. از بین متغیرهای درون‌زا نیز بیشترین اثر مستقیم بر پیشرفت تحصیلی مربوط به تلاش تحصیلی است. همچنین ارزش تکلیف دارای بالاترین اثر مثبت بر تلاش تحصیلی است. علاوه بر این درگیری تحصیلی والدین از طریق متغیرهای ارزش تکلیف، احساس تعلق به دانشگاه و تلاش تحصیلی اثر

جدول 4. ضرایب اثرات مستقیم، غیرمستقیم و کل متغیرهای تحقیق در دانشجویان آموزش از دور

متغیرها	تأثیر مستقیم	تأثیر غیرمستقیم	تأثیر کل	واریانس تبیین شده
به روی پیشرفت تحصیلی از				
درگیری تحصیلی والدین	-	0/217	0/217	0/121
احساس تعلق به دانشگاه	0/15	0/016	0/169	
ارزش تکلیف	0/13	0/068	0/202	
تلاش تحصیلی	0/18	-	0/18	
به روی تلاش تحصیلی از				
درگیری تحصیلی والدین	0/29	0/224	0/514	0/377
احساس تعلق به دانشگاه	0/09	-	0/09	
ارزش تکلیف	0/38	-	0/38	
بر روی ارزش تکلیف از				
درگیری تحصیلی والدین	0/51	-	0/51	0/259
بر روی احساس تعلق به دانشگاه از				
درگیری تحصیلی والدین	0/37	-	0/37	0/236

**P < 0/01

Chi-Square=4.24, df=2, P-value=0.11991, RMSEA=0.045

شکل 2. الگوی برازش شده پیش‌بینی پیشرفت تحصیلی

مستقیم مثبتی بر پیشرفت تحصیلی دارد. در مجموع متغیرهای مطالعه شده 0/12 واریانس پیشرفت تحصیلی را تبیین نمودند و بالاترین واریانس تبیینی مربوط به تلاش تحصیلی (0/37) بود.

همان‌طور که مشاهده می‌شود، درگیری تحصیلی والدین بالاترین ضریب همبستگی را با ارزش تکلیف و تلاش تحصیلی داشته و پایین‌ترین ضریب همبستگی را با پیشرفت تحصیلی دارد. همچنین از میان متغیرهای پژوهش ارزش تکلیف

چون خانواده دارد به عبارت دیگر در شرایطی که محیط خانوادگی دانشجویان برانگیزاننده باشد، از طریق ارتقاء درگیری تحصیلی عاطفی و رفتاری یادگیرندگان می‌تواند نقش بسزایی را در پیشرفت تحصیلی دانشجویان داشته باشد. این یافته همسو با نتایج غالب تحقیقاتی است که در آنها اثرات مثبت بافت یا زمینه بر نتایج تحصیلی از طریق نقش واسطه‌گری ابعاد مختلف درگیری تحصیلی نشان داده است (از جمله: کاترینا بودوفسکی و همکاران، 2022؛ کالارکو، 2018؛ 2020؛ لارو، 2011؛ دومونت و همکاران، 2012؛ دومونت و همکاران، 2014؛ و مورونی و همکاران، 2015؛ سیلینسکاس و کیکاس، 2019؛ مورونی و همکاران، 2015؛ دومونت و همکاران، 2012؛ کلم و کانل، 2004؛ البوت و همکاران، 1999؛ دوپیرات و مارین، 2005؛ رستگار، 1385؛ حجازی و عابدینی، 1387). به عنوان مثال تحقیقاتی که در خصوص نقش انتظارات آموزشی والدین به عنوان بعدی از درگیری تحصیلی والدین صورت گرفته هملگی نشان داده‌اند که این بعد از ویژگی‌های والدین مشوق خیلی مهمی در جهت پیشرفت در نظام آموزشی در تمامی سطوح تحصیلی شامل پیش دبستانی (گامبل، ویگفیلد و سفلدت¹، 1997؛ مانتیزی کاپولوس²، 1997)، ابتدایی (بکر و اینتوایزل³، 1987؛ کرسیتسون و همکاران⁴، 1992؛ الکساندر و اینتوایزل⁵، 1996)، راهنمایی (دیویس - کیان⁶، 1988؛ کاپلان، لیو و کاپلان⁷، 2005) و دبیرستان (کات سامبیز⁸، 2001) بوده و اثرات درازمدتی را بر پیشرفت و عملکرد در تکالیف شناختی دارد (کرسیتسون و همکاران، 1992). همچنین در حمایت از این یافته فوستر و همکاران⁹ (2005) معتقدند والدینی که درگیر در مطالعه و خواندن بوده و کتاب و سایر مواد آموزشی را فراهم می‌سازند، همچنین در فعالیتهای یادگیری محیط خانواده مشارکت می‌کنند در واقع گام‌های موفقیت تحصیلی آینده بچه‌هایشان را پی‌ریزی می‌کنند.

نتایج مطالعات دی گراف و همکارانش (2000) در هلند نیز نشان داد که رفتار مطالعاتی والدین نسبت به مشارکت فرهنگی آنها در خارج از منزل، بر پیشرفت تحصیلی فرزندان اثر بیشتری دارد. همچنین تحقیقات متعدد نشان داده است که رویه‌ها و فعالیت‌های فرهنگی والدین، از جمله بازدید منظم از کتابخانه‌ها، نمایشگاه‌ها و موزه‌ها، جو فکری لازم برای

با توجه به پارامترهایی که در جدول 4 ارائه شده است، الگوی برازش شده پیش‌بینی پیشرفت تحصیلی همراه با مشخصه‌های برازندگی ارائه می‌شود.

جدول 5. مشخصه‌های نکویی برازندگی مدل پیش‌بینی پیشرفت تحصیلی دانشجویان دانشگاه پیام نور

CFI	RMR	AGFI	GFI	RMSEA	x2/df
996/0	0/019	0/977	0/997	0/457	2/12

مشخصه‌های نکویی برازش که در جدول 5 گزارش شده‌اند، نشان می‌دهند برازش مدل پیش‌بینی پیشرفت تحصیلی در سطح نسبتاً خوبی قرار دارد.

نتیجه‌گیری و بحث

هدف پژوهش حاضر بررسی رابطه میان درگیری تحصیلی والدین و پیشرفت تحصیلی دانشجویان دانشگاه پیام نور خوی با نقش واسطه‌ای ارزش تکلیف، احساس تعلق به دانشگاه و تلاش تحصیلی بود. برای نیل به این هدف با توجه به مبانی نظری و تجربی، الگوی مفهومی پیشنهاد شد و با استفاده از روش تحلیل مسیر مورد آزمون قرار گرفت. نتایج تحلیل مسیر نشان داد الگوی پیشنهادی با داده‌های این تحقیق برازش نسبتاً خوبی دارد و 12 درصد از واریانس پیشرفت تحصیلی را تبیین می‌نماید.

معنادار بودن تاثیر غیرمستقیم و مثبت درگیری تحصیلی والدین بر پیشرفت تحصیلی نشان می‌دهد دانشجویان زمانی که نسبت به محیط دانشگاه احساس تعلق نشان داده و برای تکالیف آموزشی ارزش بالایی قائل می‌شوند طبیعتاً در انجام دادن تکالیف تلاش زیادی از خود نشان داده و عملکرد تحصیلی آنها در سطح مطلوبی قرار می‌گیرد. با توجه به این که رابطه مستقیمی میان درگیری تحصیلی والدین و پیشرفت تحصیلی وجود ندارد، اهمیت یافته فوق بیش از پیش نمایان می‌شود، زیرا این یافته نشان می‌دهد درگیری تحصیلی والدین زمانی می‌تواند نقش مهمی در پیشرفت تحصیلی دانشجویان داشته باشد که با ابعاد مختلف درگیری تحصیلی عاطفی و رفتاری یادگیرندگان همراه باشد. در واقع این یافته نشان می‌دهد هر چند اثر مستقیم والدین بر نتایجی همچون پیشرفت تحصیلی در سطوح تحصیلی عالی و سنین بالا در مقایسه با سنین و سطوح پایین تحصیلی چشمگیر نیست با این حال ریشه بسیاری از رفتارهای تحصیلی مثبتی همچون درگیری تحصیلی عاطفی و رفتاری یادگیرندگان که نقش سازنده‌ای در بهبود یادگیری فرزندان دارد ریشه در ویژگی‌های محیطی هم

1 Gamble, Wigfield, & Seefeldt

2 Mantzicopoulos

3 Baker & Entwisle

4 Christenson et al.

5 Alexander & Entwisle

6 Davis-Kean

7 Kaplan, Liu, & Kaplan

8 Katsambis

9 Foster et al.

پیشرفت تحصیلی پیش‌بینی کننده قوی‌تری است. همچنین نتایج و یافته‌های این تحقیق همسو است با نتایج تحقیقاتی هم چون قانزلز و پادیلا (1997) که در مطالعه خود روی 214 دانش‌آموز راهنمایی آمریکایی - مکزیکی دریافتند که احساس تعلق در مدرسه به طور معناداری با معدل پایه‌های تحصیلی دانش‌آموزان مرتبط بوده است.

علاوه بر این یافته‌های این تحقیق در زمینه اثر درگیری تحصیلی والدین بر روی باور انگیزشی، ارزش تکلیف و احساس تعلق همسو با نتایج تحقیقات ترامونت و وایلمز (2010)، برنرز (1995)، سرین و همکاران (2004)، یان و کوزوم (2008)، پومراتز و همکارانش (2007) است. برنرز (1995) دریافت دانش‌آموزانی که متعلق به محیط‌های خانوادگی برخوردار هستند سطوح درگیری تحصیلی آنها نیز، که بر اساس میزان علاقه به مدرسه و مقدار زمان صرف شده بر روی تکالیف تحصیلی اندازه‌گیری می‌شود، بالاتر است. سرین و همکاران (2004) نیز دریافتند که عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان از طریق درگیری رفتاری و عاطفی بهبود می‌یابد که آن نیز با شدت روابط والد-فرزندی متأثر است.

در تبیین اثرات غیرمستقیم درگیری تحصیلی والدین با پیشرفت تحصیلی از طریق نقش واسطه‌ای ارزش تکلیف، احساس تعلق به دانشگاه و تلاش تحصیلی تئوری شناختی اجتماعی بندورا (1993) تبیین مناسبی را فراهم می‌سازد. در نظریه شناختی - اجتماعی بندورا، عوامل فردی، محیطی و تمام آن چه موجب رفتار می‌شود تعیین کننده‌های به هم پیوسته‌ای معرفی شده‌اند. بندورا تعامل این عوامل را جبر دوجانبه نامید. در این دیدگاه رفتار فرد تحت تأثیر نیروهای اجتماعی است اما نحوه برخورد و چگونگی تأثیرگذاری بر نیروهای اجتماعی در اختیار خود اوست. به عبارت دیگر همان طوری که شرایط محیطی رفتار فرد را شکل می‌دهد، فرد نیز موقعیت‌ها را انتخاب می‌کند، بر دیگران تأثیر می‌گذارد و از دیگران تأثیر می‌پذیرد. به نظر بندورا و همکاران (1996) فرد نه به وسیله نیروهای محیطی کنترل می‌شود و نه چنان آزاد است که خارج از تأثیر محیط عمل کند. در این دیدگاه رفتار فرد از طریق تعامل او با محیط تبیین می‌شود. بندورا از دیدگاه‌هایی که فقط به عوامل درونی مؤثر بر رفتار توجه می‌کنند و عوامل محیطی را نادیده می‌گیرند و نیز آن‌هایی که انسان را پاسخ دهنده‌ای منفعل در برابر رویدادهای محیطی می‌دانند، انتقاد می‌کند. به نظر او فرد و محیط بر یکدیگر تأثیر می‌گذارند. تأکید بندورا بر تعامل منابع درونی و بیرونی در تعیین رفتار نقش مهمی در درک نظریه شناختی - اجتماعی او دارد. در این برداشت انسان موجودی است فعال و تأثیرگذار بر

آرزوهای تحصیلی، انگیزه پیشرفت و عملکرد تحصیلی فرزندان را فراهم می‌آورد. ایپستین¹ (1386) نیز معتقد است والدین در محیط خانواده به راه‌های مختلفی همچون فراهم ساختن کمک به انجام تکالیف خانگی (شامل آموزش‌های مستقیم، تشویق و الگو قرار دادن خواندن)، فراهم ساختن مواد آموزشی ضروری (کتاب و ابزارهای نوشتاری و...) و اجرای یک ساختاری برای یادگیری و نظارت، فراهم ساختن تجارب بیرونی همچون قرار دادن فرزندان در معرض فرصت‌های یادگیری گوناگونی هم چون تماشای تلویزیون با همدیگر و بحث درباره برنامه‌ها، بازی کردن، در معرض انواع مختلف موسیقی قرار دادن، بازدید از کتابخانه، موزه، باغ وحش و حضور در وقایع فرهنگی می‌توانند نقش سازنده‌ای در بهبود نتایج تحصیلی فرزندان داشته باشند (کلوگهان و همکاران²، 1993).

از سوی دیگر در الگوی برازش شده اثر غیرمستقیم درگیری تحصیلی والدین بر پیشرفت تحصیلی دانشجویان از طریق ارزش تکلیف، احساس تعلق به دانشگاه و تلاش تحصیلی تأیید شد و این نشان‌دهنده این است که محیط تربیتی خانواده نقش سازنده‌ای در شکل‌گیری و رشد باورهای انگیزشی و رفتارهای تحصیلی دانشجویان دارد. این یافته با فرض‌های زیربنایی مدل انگیزشی پنتریچ و شانک (1390) و همچنین نتایج تحقیقات مختلف هم‌خوانی دارد. در واقع یادگیرندگانی که ارزش زیادی را برای یادگیری‌های دانشگاهی قایل بوده و احساس تعلق بیشتری را به محیط‌های دانشگاهی خود نشان می‌دهند دارای تلاش تحصیلی و پیشرفت تحصیلی بیشتری در مقایسه با دانشجویانی دارند که چنین حالت‌هایی در آنها ضعیف است. نتایج غالب تحقیقات گذشته نیز پشتوانه تجربی خوبی در حمایت از این یافته فراهم ساخته‌اند. در اغلب این تحقیقات هم چون اکلز و همکاران، (1998) به نقل از لین برینک و پنتریچ (2003)، زاشو و همکاران (2003)، بورمن و اورمن (2004)، سرین و راجرز و سرین (2004) نیز نشان داده شده است که ارزش تکلیف اثرات مثبتی بر روی پیشرفت تحصیلی دارد. پنتریچ و گارسیا (1991) در پژوهش‌های خود رابطه بین باورهای ارزش تکلیف و عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان را بررسی کرده و گزارش کردند که ابعاد گوناگون باورهای ارزش تکلیف (اهمیت و سودمندی) به طور مثبت و معنادار با عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان رابطه دارد. بانگ (2001) نیز در پژوهشی با عنوان نقش خودکارآمدی و ارزش تکلیف در پیش‌بینی عملکرد تحصیلی دانشجویان و تمایل آنها برای ثبت نام در دوره‌های آینده با استفاده از تحلیل مسیر نشان داد که باورهای ارزش تکلیف نسبت به خودکارآمدی برای

1 Epstein

2 Kelloghan, Sloane, Alvarez, & Bloom

مطالعه‌ای بر روی نقش احساس تعلّق و سازگاری تحصیلی دانش‌آموزان، سانچز و همکاران (2005) دریافتند که احساس تعلّق به طور معناداری انگیزش، تلاش و غیبت را پیش‌بینی می‌کند. گودناو (1992) نیز در یک مطالعه‌ای در ارتباط با دانش‌آموزان مدارس متوسطه دریافت که احساس روانی تعلّق به مدرسه به طور مثبتی با انتظارات، ارزش‌گذاری فعالیت‌های مدرسه، تلاش و پافشاری دانش‌آموزان مرتبط بوده و تلاش و پافشاری را پیش‌بینی می‌کند. در این تحقیق نیز همسو با نتایج تحقیقات گذشته نشان داده شد که درگیری عاطفی با دو شاخص ارزش تکلیف و احساس تعلق اثر مثبتی بر تلاش تحصیلی دانشجویان دارد. در واقع دانشجویانی که برای یادگیری دانشگاهی ارزش بیشتری قائل شده‌اند، احساس تعلق بیشتری به محیط‌های آموزشی خود دارند، میزان تلاش و کوشش تحصیلی آنها نیز بیشتر بود. علاوه بر این در الگوی برازش شده، نشان داده شد که از بین متغیرهای درون‌زای تحقیق؛ تلاش تحصیلی دارای بیشترین اثر مثبت بر پیشرفت تحصیلی دانشجویان دانشگاه پیام نور است. این یافته در الگویی که دوپیرات و مارین (2005) ارائه داده‌اند، نیز تأیید شده است. تلاش معرف استمرار فرد در انجام دادن تکلیف است و مشاهده می‌شود با ارزش تکلیف همبستگی بالایی دارد. بنابراین می‌توان با ایجاد هر یک از این شرایط، سطح تلاش دانشجویان را افزایش داد. این یافته تحقیق با نتایج حجم انبوهی از تحقیقات گذشته از قبیل دوپیرات و مارین (2005)، پاچارس و گراهام (1999) و پنتریچ و دی گروت (1990) حمایت می‌شود. دوپیرات و مارین (2005) در پژوهش خود با استفاده از تحلیل مسیر نشان دادند که میزان تلاش دانش‌آموزان بر پیشرفت تحصیلی دارای اثر مثبت و مستقیم است. همچنین یافته این تحقیق همسو با نتایج هندرسون و برلا (1996) است. نتایج تحقیقات مذکور اهمیت درگیری والدین در آموزش فرزندان را به طور مکرر به عنوان یک عامل اساسی مشارکت‌کننده در تلاش و کوشش دانش‌آموزان در مدرسه را نشان داده‌اند. در مجموع، این نتیجه‌گیری اساسی در پژوهش حاضر حاصل شد که محیط یادگیری خانواده همچنان نقش سازنده خود را در بهبود نتایج تحصیلی دانشجویان ایفا می‌کند و علی‌رغم این که اثر مثبت درگیری تحصیلی والدین بر پیشرفت تحصیلی دانشجویان دانشگاه پیام نور در این تحقیق زیاد چشم‌گیر نبود با این حال اثر غیرمستقیم آن با واسطه‌گری متغیرهای انگیزشی و رفتاری پررنگ‌تر بود و این نشان می‌دهد ریشه بسیاری از رفتارهای انگیزشی، شناختی و رفتاری را همچنان می‌توان در خانواده جستجو کرد.

محیط، ولی در عین حال به نحوی قانون‌مند تحت تأثیر محیط قرار می‌گیرد.

موجبت دوجانبه در یکی از سازه‌های مهم نظریه بندورا یعنی خودکارآمدی کاملاً تبیین شده است. از نظر بندورا (1996) انتظارات خودکارآمدی عبارت است از برآورد احتمالی از این که فرد تا چه اندازه اطمینان دارد که می‌تواند تکلیف خاصی را به نحو شایسته در موقعیت خاصی انجام دهد. در صورتی که فرد انتظار داشته باشد رفتاری را با موفقیت انجام دهد، تمایل به انجام دادن آن فعالیت به وجود می‌آید؛ فرد دارای پشتکار، در جهت حل مشکلات می‌کوشد اما در صورتی که انتظار موفقیت نداشته باشد، آن فعالیت را انجام نمی‌دهد و برای غلبه بر چالش‌های آن نمی‌کوشد. بندورا (1986) می‌گوید عوامل شخصی (از جمله باورها، انتظارات، نگرش‌ها، دانش، راهبردها و مانند اینها)، رویدادهای محیطی (فیزیکی و اجتماعی) و رفتارهای (عملی و کلامی) فرد با یکدیگر تأثیر متقابل دارند و هیچ یک از این سه جزء را نمی‌توان جدا از اجزای دیگر به عنوان تعیین‌کننده رفتار انسان به حساب آورد (نقل از سیف، 1388).

علاوه بر این در این تحقیق اثرات مستقیم و مثبت ارزش تکلیف و احساس تعلق به دانشگاه با تلاش تحصیلی تأیید شد. این یافته تحقیق با حجم مختلفی از تحقیقات مختلف داخلی و خارجی حمایت می‌شود (زونکیان لیو و همکاران، 2022؛ خان و همکاران، 2020؛ سونیاکویک و همکاران، 2022؛ ادواردز و همکاران، 2022؛ سان جی آون هرین و همکاران، 2019؛ لیانگ هوانگ، 2020؛ آندرمن، 2002؛ گودنوو و همکاران، 1993؛ نیهاوس و همکاران، 2012؛ جاشوا و همکاران، 2022). همچنین نتایج پژوهش نشان داد که تلاش تحصیلی و عملکرد تحصیلی رابطه مثبت و معناداری دارد که این نتیجه با تحقیقات گذشته همسو بوده است (برومن و دارونت، 2014؛ کیم و لوندبرگ، 2016؛ استفن، اوکانل و هال، 2008؛ دوج و قاب، 1982؛ دی لاولر و فاستر، 1986؛ هایمل، 1986؛ هایمل و همکاران، 1990؛ اسکات و همکاران، 2008؛ ماریا و سویت، 2013). در این زمینه گودناو (1992)، گودناو گردی (1993) و سانچز و همکاران (2005) نیز نشان داده‌اند که احساس تعلّق به طور مثبتی با پافشاری دانش‌آموزان و تلاش در ارتباط بوده و به طور معکوسی با غیبت و تأخیر در ارتباط است. هاگبورگ (1994) به نتایج مشابه با گود ناو رسید. در تحقیق او نیز نشان داده شد که عضو مدرسه بودن (احساس تعلق به مدرسه) به طور مثبتی با درگیری دانش‌آموزان، تلاش و غیبت مرتبط بود. آندرمن (2002) نیز دریافت که احساس تعلّق به مدرسه به طور معکوسی با غیبت دانش‌آموزان در مدارس متوسطه و عالی مرتبط است. در یک

منابع

دانشجویان دانشگاه پیام نور. فصلنامه علمی پژوهش در یادگیری آموزشگاهی و مجازی، دوره نهم، شماره پیاپی 36، شماره 4، صص 77-90.

ازدردی فام، ناصر، فرج الهی، مهران، سرمدی، محمدرضا، محبوبي، طاهر (1399). سنتز پژوهی برنامه درسی مبتنی بر یادگیری همراه با تأکید بر الگوی اکر در آموزش عالی. فصلنامه علمی پژوهش در یادگیری آموزشگاهی و مجازی، دوره هشتم، شماره پیاپی 29، شماره 1، صص 55-68.

رستگار، احمد (1385). رابطه باورهای هوشی و پیشرفت تحصیلی: نقش واسطه‌ای اهداف پیشرفت و درگیری تحصیلی (دانش‌آموزان پایه سوم رشته ریاضی دبیرستان‌های دولتی شیراز). پایان‌نامه کارشناسی ارشد تحقیقات آموزشی دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی دانشگاه تهران
محبوبي، طاهر (1401). اثربخشی آموزش مبتنی بر تلفن همراه بر خودراهبری یادگیری، مهارت‌های حل مسئله و عملکرد تحصیلی

Alexander, K. L., & Entwisle, D. R. (1996). Schools and children at risk. In A. Booth & J. F. Dunn (Eds.), *Familyschool links: How do they affect educational outcomes?* Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.

Anderman, E. M. 2002. "School Effects on Psychological Outcomes during Adolescence." *Journal of Educational Psychology* 94 (4): 795.

Appleton, J. J. Christenson, S. L., Kim, D., & Reschly, A. L. (2006). Measuring cognitive and psychological engagement: validation of the student engagement instrument. *Journal of School Psychology*, 44, 427-445.

Azagba, S. & Asbridge, M. (2013). School Connectedness and Susceptibility to Smoking among Adolescents in Canada. *Nicotine & Tobacco Research*, Volume 15, 8, PP: 1458-1463

Bertl, Y. (2013). *Autonomy and Control as Moderators for the Association between Parent Involvement and Educational Aspirations among Latino Adolescents*. Unpublished master's thesis, The University of Auburn, Alabama.

Borman, G. D., & Overman, L. T. (2004). Academic resilience in mathematics among poor and minority students. *Elementary School Journal*, 104, 177-195.

Brooman, S., and S. Darwent. 2014. "Measuring the Beginning: A Quantitative Study of the Transition to Higher Education." *Studies in Higher Education* 39 (9) : 1523-41. doi:10. 1080/03075079. 2013. 801428.

Calarco, J. M. (2018). *Negotiating opportunities: How the middle class secures advantages in school*. Oxford University Press.

Calarco, J. M. (2020). Avoiding us versus them: How schools' dependence on privileged "helicopter" parents influences enforcement of rules. *American Sociological Review*, 85 (2), 223-246. <https://doi.org/10.1177/0003122420905793>

Catsambis, S. (2001). Expanding knowledge of parental involvement in children's secondary education: Connections with high school seniors' academic success. *Social Psychology of Education*, 5 (2), 149-177.

Christenson, S. L. & Conoley, J. C. (Eds.). (1992). *Homeschool collaboration: Enhancing children's academic and social competence*. Silver Sprig, MA: The National Association of School Psychologists

Davids, Sh. (2010). Parental involvement in the education of learners on farm schools In the

Carousal area. Unpublished master's thesis, University of the Western Cape.

DavisKean, P. E. (2005). The influence of parent education and family income on child achievement: The indirect role of parental expectations and the home environment. *Journal of Family Psychology*, 19 (2), 294-304

DeLawler, D. D., & Foster, S. L. (1986). The effects of peer relationship on the function of interpersonal behaviors of children. *Journal of Clinical Child Psychology*, 15, 127-133.

Dodge, K. A., & Frame, C. L. (1982). Social cognitive biases and deficits in aggressive boys. *Child Development*, 53, 620-635.

Dumont, H., Trautwein, U., Ludtke, O., Neumann, M., Niggli, A., & Schnyder, I. (2012). Does parental homework involvement mediate the relationship between family background and educational outcomes? *Contemporary Educational Psychology*, 37, 55-69. <https://doi.org/10.1016/j.cedpsych.2011.09.004>.

Dumont, H., Trautwein, U., Ludtke, O., Neumann, M., Niggli, A., & Schnyder, I. (2012). Does parental homework involvement mediate the relationship between family background and educational outcomes? *Contemporary Educational Psychology*, 37 (1), 55-69. <https://doi.org/10.1016/j.cedpsych.2011.09.004>

Duperat, C., & Marine, C. (2005). Implicit theories of intelligence, goal orientation, cognitive engagement and achievement: A test of dwecks model with returning to school adult. *Contemporary Education Psychology*, 30, 43-59.

Edwards, Lorraine Laguerre, Ramón S. Barthelemy, Claudia De Grandi, and Regina F. Frey. (2022). Relating students' social belonging and course performance across multiple assessment types in a calculusbased introductory physics 1 course. DOI:<https://doi.org/10.1103/PhysRevPhysEducRes.18.020150>

Elliot, A., Mc Gregor, H. A. & Gable, S. (1999). Achievement goals, study strategies & exam performance: A meditational analysis. *Journal of Fundamental Psychology*, 91 (3), 549-563.

Entwisle, D. R., & Baker, D. P. (1983). Gender and young children's expectations for performance in arithmetic. *Developmental Psychology*, 19, 200-209.

Epstein, J. L. (1986). Parents' reactions to teacher practices of parent involvement. *The Elementary School Journal*, 86 (3), 227-294.

- Gamble, T. J., Wig field, A., & Seefeldt, C. (1997). Head start parent's beliefs about their children's abilities, task values and performances on different activities. *Child Development*, 68 (5), 897907.
- Gilbert, D. T., & Malone, P. S. (1995). The correspondence bias. *Psychological Bulletin*, 117, 21–38.
- Gintautas Silinskasa, Eve Kikasb. (2019). rk: Parental help and children's academic outcomes, 0361476X/ © 2019 Elsevier Inc. All rights reserved.
- Gonzalez, R., & Padilla, A. M. (1997). The academic resilience of Mexican American high school students. *Hispanic Journal of Behavioral Sciences*, 19, 301–317.
- Goodenow, C. 1993a. "Classroom Belonging among Early Adolescent Students: Relationships to Motivation and Achievement. " *The Journal of Early Adolescence* 13 (1) : 21–43. doi:10.1177/0272431693013001002.
- Grolnick, W. S. and Slowazek. M. L. (1997). Parent's involvement in children's schooling: A multidimensional conceptualization and motivational model. *Child Development*, 65,237252.
- Hong, S., & Ho, H. (2005). Direct and indirect longitudinal effects of parental involvement on student achievement: Secondorder latent growth modeling across ethnic groups. *Journal of Educational Psychology*, 97 (1), 3242.
- Hymel, S. (1986). Interpretations of peer behavior: Affective bias in childhood and adolescence. *Child Development*, 57, 431–445.
- Hymel, S., Wagner, E., & Butler, L. (1990). Reputational bias: View from the peer group. In S. R. Asher & J. Coie (Eds.), *Peer rejection in childhood* (pp. 156–186). Cambridge, England: Cambridge University Press.
- Joshua D. Edwards, Ramón S. Barthelemy, and Regina F. Frey. (2022). Relationship between CourseLevel Social Belonging (Sense of Belonging and Belonging Uncertainty) and Academic Performance in General Chemistry 1.
- Kaplan, D. S., Liu, R. X., Kaplan, H. B. (2005). School related stress in early adolescence and academic performance three years later: The conditional influence of selfexpectations. *Social Psychology of Education*, 8 (1), 317.
- Katerina Bodovski, Ismael G. Munoz & Ruxandra Apostolescu. (2022) Parental Help With Homework in Elementary School: Much Ado About Nothing?, Published online: 10 Mar 2022. <https://doi.org/10.1080/03055698.2022.2126295>.
- Keegan, D. (1993). Theoretical principles of distance education. *Rout ledge studies in Distance Education*. pp:75
- Khan, S. R. Fostering Students' Sense of Belonging in Online Asynchronous Courses through Social Media. *Culminating Projects in Information Media*, 27. 2020. Available online: https://repository.stcloudstate.edu/im_etds (accessed on 1 December 2021).
- Kim, Y. K., and C. A. Lundberg. 2016. "A Structural Model of the Relationship Between Student–Faculty Interaction and Cognitive Skills Development Among College Students. " *Research in Higher Education* 57 (3) Springer Netherlands: 288–309. doi:10.1007/s1116201593876.
- Kellogohan, T., Sloane, K., Alvarez, B. S., & Bloom, S. (1993). *The home environment and learning: Promoting parental involvement in the education of children*. San Francisco, CA: Jossey Bass.
- Klem, A. M., & Connell, J. P. (2004). Relationships matter: Linking teacher support to student engagement and achievement. *Journal of School Health*, 74, 262–273.
- Lareau, A. (1989). *Home advantage. Social class and parental intervention in elementary education*. New York: Falmer Press.
- Lareau, A. (2011). *Unequal childhoods: Class, race, and family life, with an update a decade later* (2nd ed.). University of California Press.
- Liang Huang (2020). Exploring the relationship between school bullying and academic performance: the mediating role of students' sense of belonging at school 48:2, 216232, DOI: 10.1080/03055698.2020.1749032
- Mantzicopoulos, P. Y. (1997). The relationship of family variable to Head Start children's preacademic competence. *Early Education & Development*, 8 (4), 357 375.
- Maria AdamutiTrache & Robert Sweet. (2013). *Academic Effort and Achievement in Science: Beyond a Gendered Relationship*. Springer Science+Business Media Dordrecht, DOI 10.1007/s1116501393621
- Miller, R. B., & Brickman, S. A. (2004). A model of future oriented motivation and selfregulation. *Educational Psychology Review*, 16, 933.
- Moroni, S., Dumont, H., Trautwein, U., Niggli, A., & Baeriswyl, F. (2015). The need to distinguish between quantity and quality in research on parental involvement: The example of parental help with homework. *Journal of Educational Research*, 108, 417–431. <https://doi.org/10.1080/00220671.2014.901283>
- Moroni, S., Dumont, H., Trautwein, U., Niggli, A., & Baeriswyl, F. (2015). The need to distinguish between quantity and quality in research in parental involvement: The example of parental help with homework. *The Journal of Educational Research*, 108 (5), 417–431. <https://doi.org/10.1080/00220671.2014.901283>
- Niehaus, K., K. M. Rudasill, and C. R. Rakes. 2012. "A Longitudinal Study of School Connectedness and Academic Outcomes across Sixth Grade. " *Journal of School Psychology* 50 (4) : 443–460. doi:10.1016/j.jsp.2012.03.002. Joshua D.
- Pintrich, P. R., & Garcia, T. (1991). Student goal orientation and selfregulation in the college classroom. In M. L. Maher & P. R. Pint rich (Eds.), *Advances in motivation and achievement: Goals and selfregulatory processes*, 7, pp: 402371
- Sanne G. A. van Herpen, Marieke Meeuwisse, W. H. Adriaan Hofman & Sabine E. Severiens. (2019). A head start in higher education: the effect of a transition intervention on interaction, sense of belonging, and academic performance. ISSN: 03075079 (Print) 1470174X (Online) *Journal*

- homepage: <https://www.tandfonline.com/loi/cshe20>.
- Scott D. Gest, Kelly L. Rulison, Alice J. Davidson, and Janet A. Welsh. (2008). A Reputation for Success (or Failure) : The Association of Peer Academic Reputations With Academic Self-Concept, Effort, and Performance Across the Upper Elementary Grades. *Developmental Psychology*, Vol. 44, No. 3, 625–636.
- Sirin, S. R., & Rogers Sirin, L. (2004). Exploring school engagement of middleclass African American adolescents. *Youth & Society*, 35, 323–340
- Sonja Cwik and Chandralekha Singh. (2022). Students' sense of belonging in introductory physics course for bioscience majors predicts their grade. *Physical Review Physics Education Research* 18, 010139
- Stephen, D., P. O'Connell, and M. Hall. 2008. "Going the Extra Mile", 'FireFighting', or LaissezFaire? ReEvaluating Personal Tutoring Relationships within Mass Higher Education. " *Teaching in Higher Education* 13 (4) : 449–60. doi:10.1080/13562510802169749.
- Urdu, T. (2004). Predictors of academic self-handicapping and achievement: Examining achievement goals, classroom goal structures, and culture. *Journal of Educational Psychology*, 96 (2), 251264.
- Wang, M. Willett, and J. & Eccles, J. S. (2011). The assessment of school engagement: Examining dimensionality and measurement invariance by gender and race/ethnicity. *Journal of School Psychology*, 49 (2011) 465– 480
- Wang, M. C., Haertel, G. D., & Walberg, H. J. (1993). Toward a knowledge base for school learning. *Review of Educational Research*, 63, 249294.
- Wentzel, K. R. Battle, A., Shannon L. Russell, S. L. & Looney, L. B. (۲۰۱۰). Social supports from teachers and peers as predictors of academic and social motivation. *Contemporary Educational Psychology*. Volume 35, Issue 3, PP: 193202
- Wigfield, A., & Eccles, J. S. (1994). Children's Competence Beliefs, Achievement Values, and General Self-Esteem: Change Across Elementary and Middle School. *The Journal of Early Adolescence*, 14 (2), 107138. <https://doi.org/10.1177/027243169401400203>
- Xunqian Liu , Yi Yang, and Jessica Ws Ho. (2022). Students Sense of Belonging and Academic Performance via Online PBL: A Case Study of a University in Hong Kong during Quarantine. *Int. J. Environ. Res. Public Health* 2022, 19, 1495. <https://doi.org/10.3390/ijerph19031495>
- Yuen, M. Lau, P. S. Lee, Q. A. Gysbers, N. C. chan, R. M. fong, R. W. et al (2012). Factors influencing school connectedness: Chinese adolescent's perspective. *Asia pacific Education Review*, 13 (1), 5563. *School. Journal of Educational Psychology*. 82, 319126.